

Sakspapir

Sakshandsamar:	<i>Asbjørn Nagell Toft</i>		
Arkivsaknr.:	14/1418	Klassering:	FA - K24

Uttale til utslepp av poly- og perfluorerte fobindelsar i Fensfjorden

Rådmannen sitt framlegg til uttale:

Austrheim kommune ynskjer ikkje meir utslepp av poly- og /eller perfluorerte forbindelsar i Fensfjorden. Austrheim kommune frarår på det sterkaste frå at Miljødirektoratet gjev Halliburton AS Mongstadbase eller TWMA Norge AS på Mongstad løyve til utslepp av desse miljøfarlege giftene i Fensfjorden. Austrheim kommune vil peika på at det vil vera i strid med både internasjonal og nasjonal miljøpolitikk i dag å føra slik miljøfarleg forureining til norske fjordar. Slike giftstoff som omsøkt må lagrast og ikkje sleppast ut i naturen vår. Austrheim kommune viser elles til saksutgreiinga og vonar at ein rein og giftfri natur i fjordane våre er målet til Norge framover. Me viser elles til arbeidet med EU sitt Vassressursdirektiv som pågår i Norge.

Saksopplysningar:

TWMA Norge AS på Mongstad har søkt om endring i løyvet og eit utslepp av poly- og perfluorerte forbindelsar (PFAS) til Fensfjorden. Det årlege utsleppsgrensene for PFAS som det vert søkt om er 100 gram PFAS; 180 gram 6:2 FTS og 100 gram PFHpA til sjø, sum PFAS består av 18 forbindelsar som Miljødirektoratet har spesielt fokus på. Miljødirektoratet skriv at reinseanlegget har ein reinsegrad på 20-70prosent av PFAS. Høyringsfrist i kunngjeringa er sett til 22.10.2014.

Halliburten AS Mongstadbase har søkt om endring i løyvet og utslepp av perfluorerte forbindelsar i Fensfjorden. Dei har søkt om utslepp av 4 kg/år for sum av 18 perfluorerte forbindelsar. Bakgrunn for at dei ynskjer endringa i løyvet er at verksemda mottek enkelte avfallsfraksjonar som inneheld perfluorerte forbindelsar. Høyringsfrist i kunngjeringa er sett til 13.10.2014.

Høyringa om denne utsleppsøknaden til Fensfjorden er berre vorte sendt til Lindås kommune og elles berre annonsert i pressa, me synes det er ein dårleg høyringsrutine at dei fire andre Fensfjordkommunane som Fedje, Gulen, Masfjorden og Austrheim ikkje får tilsendt slike høyringar som gjeld alle kommunane her i like stor grad. Høyringa frå TWMA Norge fekk me tilsendt på e-post den 29.09.2014. Dette er lenge etter annonsering i avisene og då Lindås kommune fekk den.

Poly- og perfluoreerte forbindelsar (PFAS) er ei gruppe giftstoff som er svært lite nedbrytbare og dei vert oppkonsentrert i næringskjeda og kan gje skadelege effektar i miljøet. Dette står i annonsen til Miljødirektoratet for begge søknadane, det er dette direktoratet som er i Trondheim som handsamar utsléppssøknaden frå verksemdene.

Poly- og perfluoreerte forbindelsar (PFAS) er kjent for å ha svært alvorlege helse- og miljøskadlege effektar. Alle normale oppegåande firma i dag prøver å ta desse miljøgifta ut av sin produksjon på grunn av redsel for kva konsekvensar det kan få økonomisk og juridisk på sikt å ha vore med på å sleppa ut slike giftstoff ut i naturen. Desse stoffa vert frakta med hav og luftstraumar over lange avstandar. Desse stoffa er kreftframkallande, reproduksjonskadelege og kan verka inn på arveeigenskapar. Desse stoffa er persistente, det betyr at dei ikkje forsvinn frå næringskjeda i naturen og kretsloopet der.

Vurdering:

Austrheim kommune har vurdert miljøaspektet og omdømme vårt i samanheng med Halliburton AS Mongstadbase og TWMA Norge AS på Mongstad sin søknad om utslépp av poly- og perfluoreerte forbindelsar til Fensfjorden. Austrheim kommune må og vurdera denne søknaden opp mot andre søknader om auka utslépp til Fensfjorden i Mongstad-området som har koma i kjølevatnet frå andre verksemdar her dei siste åra. Omdømme til den største verksemda som ligg delvis i kommunen vår, Statoil Mongstad må og takast med i vurderingane våre. Alle verksemdene som er i dette industriområdet er avhengig av god mediaomtale miljømessig, dei samarbeider nært som både kundar og produsent av varer og tenester. Austrheim kommune synes at «føre var prinsippet» må vera utslagsgjevande i søknad om utslépp av poly- og perfluoreerte forbindelsar. Dette må Miljødirektoratet ta inn over seg i i den vidare handsaminga av desse to søknadane.

Austrheim kommune vert bekymra når me ser at at to verksemdar uavhengig av kvarandre omkring Mongstad no søker utslépp av slikt avfall til Fensfjorden. Dette vil kunne skada regionen sitt omdømme og kan føra til at miljøet i fjorden vår på sikt vert skadelidande i generasjonar. Det at aukande mengder miljøgifter som poly- og perfluoreerte forbindelsar kan koma ut i reine Fensfjorden er svært uheldig. Dette er og uheldig i forhold til EU sitt vassdirektiv, målet vårt som nasjon er å ta vare på fjordane våre eller arbeida for ein betre miljøtilstand i desse. EU sitt vassdirektiv er Norge forplikta til å følgja opp framover og det pågår eit stort arbeid i vår vassregion og i resten av landet for tida på dette området.

Austrheim kommune meiner at å spreie slikt avfall som omsøkt i 2014 på nye stadar og i ein rein fjord er uheldig både omdømme- og risikomessig. Difor bør Miljødirektoratet ikkje gjeva løyve til utslépp av slikt avfall til Fensfjorden. Det er nettopp innført forbod mot import og omsetning av produkt som inneheld PFOA, då kan me ikkje sleppa slike stoff ut i fjordane våre. Slike giftstoff som omsøkt må lagrast og ikkje sleppast ut i naturen vår.

Austrheim kommune fryktar og at det ikkje vert teke høgde for den totale belastninga for Fensfjordområdet når Miljødirektoratet set utsléppsgrenser for kvar enkelt verksemd her. Miljøvernmyndighetene i Norge har i dag ikkje fullstendig oversikt over utslépp til sjø her ettersom kommunen veit at det er fleire bedrifter som har overskrida utsléppsløysa i Fensfjordbassenget. Kommunen vil og peike på aktiviteten som ulike verksemdar har i Sløvågen på andre sida av Fensfjorden.

Det er og mange brukarinteresser til Fensfjorden. Dette gjeld både fiske, oppdrett, turisme og friluftaktivitetar. I fleire stortingsmeldingar, mellom anna **«Stortingsmelding nr. 24**

(2000-2001) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand» er det slått fast at utslepp og bruk av enkelte miljøgifter som utgjør ein alvorleg trussel mot helse og miljø, skal stansast eller reduserast vesentleg.

Austrheim kommune forventar at miljøstyresmaktene følgjer opp denne stortingsmeldinga.

Austrheim kommune vil peika på at eit stoff vert rekna som miljøgift dersom det kan gjeva skadar sjølv når det er i låge konsentrasjonar eller i små mengder. Giftige tungmetaller og poly- og perfluorerte forbindelsar som vert tilført økosystema frå punktutslepp veit me i dag vil føra til at slike giftstoff kjem inn i næringskjeda i Fensfjordbassenget. Mange miljøgifter vert akkumulert i næringskjeden og vil påverka fiske- og dyreartane som står høgst i kjeden sterkast. Nivået av miljøgift i lever hjå f.eks. kysttorsk er i mange tilfelle så høgt at den vert rådd frå som menneskemat. Det er viktig å peika på at eit stoff vert rekna som miljøgift dersom det kan gjeva skadar sjølv når det førekjem i låge konsentrasjonar eller i små mengder.

Stoffa PFAS; PFOS, PFOA, 6:2 FTS, perfluorerte forbindelsar, PAH, benso(a)pyren, pyren, krysen, og dodecylfenol med isomere er alle miljøgifter som vil skada økosystema både lokalt, regionalt og globalt. Desse miljøgiftene vert akkumulert i næringskjedane og påverkar organismane som står øvst i kjeden sterkast. Det gjeld mellom anna menneske og artar som kval, fugl og fisk. Fiskeri og oppdrettsnæringen i og rundt Fensfjorden er også avhengig av et godt rykte for å få selt sin marine produkt framover. Utslepp av farleg avfall som poly- og perfluorerte forbindelsar m.m. som omsøkt vil kunne skada sterkt fiskeri- og havbruksnæringa regionalt og nasjonalt. Regionen har ein aktiv marin næring med mange matfiskkonsesjonar og med integrert produksjon, frå smolt til vidareforedling. Austrheim kommune vil og peika på at i Masfjorden som er ein del av Fensfjorden har Havforskningsinstituttet etablert ein stor marin forskingsstasjon med mange tilsette som er i verdsklasse kvalitetsmessig. Kvaliteten til fjorden må vera god for at dei tilsette her kan driva si verksemd på eit fagleg høgt nivå framover.

Innbyggjarane våre og hytteeigarar brukar og Fensfjordområdet aktivt til fiske og anna friluftsliv. Klagar på enkeltverksemder i Fensfjorden i forhold til miljøutslepp har kome frå både hytteeigarar og fastbuende i området. Fensfjorden og områda rundt gjev flotte tilhøve for fiske, båtliv og andre friluftaktivitetar. Reiselivsnæringa i området er heilt avhengig av at området vert oppfatta som reint og forureiningsfritt for å kunne tiltrekka seg turistar. Undersøkingar viser at turistane har store forventningar til våre naturkvalitetar, kvalitetar som er knytt til sjø og vatn er dei viktigaste. Forureining er oppgjeve som noko av det mest negative for reiselivet. Sett i samanheng med satsinga på havsportsaktivitetar i Austrheim kommune vil aukande utslepp av miljøfarleg avfall som dette eller det folk flest opplever som farleg avfall til Fensfjorden vera uheldig både på kort og lang sikt. Innbyggjarane i regionen veit og at mange verksemder som har utsleppsløyve har avvik frå lover og reglar, men og overskridingar av grenseverdiar for utslepp til luft og sjø. Ein del verksemder i regionen har og hatt utilfredsstillande utsleppskontroll til sjø og manglande utført miljørisikovurdering.

Totalt sett vil Austrheim kommune til slutt peika på at tilliten til det offentlege kontrollverket og private verksemdar sine driftsrutinar når det gjeld handtering og lagring av farleg avfall ikkje er god. Austrheim kommune vil difor frarå på det sterkaste at Miljødirektoratet gjev løyve til utslepp som omsøkt av poly- og perfluoreerte forbindelsar til Fensfjorden til Halliburton AS Mongstadbase eller TWMA Norge AS på Mongstad.

Konklusjon:

Austrheim kommune ynskjer ikkje meir utslepp av poly- og /eller perfluoreerte forbindelsar i Fensfjorden. Austrheim kommune frarår på det sterkaste frå at Miljødirektoratet gjev Halliburton AS Mongstadbase eller TWMA Norge AS på Mongstad løyve til utslepp av desse miljøfarlege giftene i Fensfjorden. Austrheim kommune vil peika på at det vil vera i strid med både internasjonal og nasjonal miljøpolitikk i dag å føra slik miljøfarleg forureining til norske fjordar. Slike giftstoff som omsøkt må lagrast og ikkje sleppast ut i naturen vår. Austrheim kommune viser elles til saksutgreiinga og vonar at ein rein og giftfri natur i fjordane våre er målet til Norge framover. Me viser elles til arbeidet med EU sitt Vassressursdirektiv som pågår i Norge.

Sakspartar